

ТЕСТ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП-ТЕСТ)

Тестът за въздействие върху малките и средните предприятия (МСП-тест) следва да се извършва за всяко административно задължение, което е възможно да окаже ефект върху МСП.

МСП-тест се извършва в следните основни етапи, които са разгледани подробно по-надолу:

- I.** Консултации с малки и средни предприятия и техни представителни организации;
- II.** Определяне на обхвата на задължението и измерване на въздействието върху МСП;
- III.** Оценка на алтернативните опции и мерки за редуциране на въздействието върху МСП.

I. Консултации с малки и средни предприятия и техни представителни организации.

Консултациите със заинтересованите лица се извършват в началния етап на процеса по подготовка на новия нормативен акт или нормативното изменение, веднага щом бъде установено, че предложението ще има въздействие върху МСП. Консултациите се извършват независимо от задължението за публично обсъждане на проекта на нормативен акт, съгласно общите изисквания, при спазване на минималните стандарти за провеждане на обществени консултации.

Основните причини поради които се изисква различен тип консултации за целите на провеждането на МСП-теста са различната целева група, по-високата експертиза на организациите на МСП при определянето на проблема и начина за разрешаването му и разликите в методите на консултации и обсъждане. Консултациите с организациите на МСП предполагат по-висока степен на експертиза от страна на неправителствения сектор и диалогичност при обсъждане на проблемите и начините за тяхното разрешаване. Всичко това предполага и различен етап от процеса на подготовка на нормативното предложение, който за целите на МСП-теста трябва да бъде в самото началото на процеса. Разгледаните до момента възможности за провеждане на обществено обсъждане в процеса на подготовка на ОВ не изключват възможността обсъждането да се проведе при публикуване на готовия проект на нормативен акт. За целите на провеждането на МСП-тест, такъв подход ще доведе до невъзможност за качествено извършване на оценката.

II. Определяне на обхвата на задължението и измерване на въздействието върху МСП.

1. **Определянето на обхвата на задълженото** се извършва въз основа на формуляр, който се попълва от администрацията съставител на нормативното задължение.

Определяне на предприятията, които попадат в обхвата на режима/услугата

Сектор	Раздел (двузначен код)	Клас (четиризначен код)	Забележка/други
A (01-03)			
B (05-09)			
C(10-33)			
.....			
U(99)			

Начин на определяне на предприятията, които попадат в обхвата на режима/услугата:

- 1.1. Определяне на засегнатите дейности по актуалния Класификатор на икономическите дейности (към момента към момента КИД 2008/NACE Rev 2 [КИД/НСИ](#));

- 1.2. Детайлизиране на обхвата посредством четиризначен код, тогава когато не всички предприятия с основна дейност от раздела попадат в обхвата на регулацията;
- 1.3. Условия, които не могат да бъдат класифицирани въз основа на основна икономическа дейност се записват в „Забележка/други“.
- 1.4. В случай, че се извършва промяна на съществуващо задължение, следва да се посочи броят на административните услуги предоставени в три последователни предходни отчетни периода.

1.5. Обобщаване:

Сектор/ раздел/ИД подлежащ на регулация	МСП в съответния сектор/раздел/клас	МСП в обхвата на регулацията по оценка на администр. орган
Код	Брой	Брой

*Данните за броя на МСП са достъпни на интернет страницата на НСИ ([NSI](#)). По-детайлна информация може да бъде предоставена допълнително.

При определянето на съответния сектор, клас или раздел от Класификатора на икономическите дейности, следва да се даде следното допълнително разяснение: възможно е идентификацията да се извършва по основна икономическа дейност на заявителя, но в по-голямата част от случаите това да се извършва въз основа на експертна оценка на административния орган. Определянето на икономическа дейност, засегната от регулацията има за цел да ориентира административния орган и за възможния брой на засегнатите предприятия. Тази идентификация ще послужи и при оценката на качеството на извършения тест, или ОВ, като оценката на административния орган за броя на предприятията/субектите върху които съответното задължение ще има ефект ще бъде проверима въз основа на налична статистическа информация. За тази цел съставителят на задължението трябва да идентифицира икономическите дейности, които подлежат на регулация като направи съпоставка между обхвата на специфичното законодателство и класификатора. До голяма степен тази идентификация ще бъде условна, поради което в четвъртата колона, административния орган има свободата да определи и оцени броя на субектите въз основа на своята експертиза.

2. **Измерване на въздействието върху МСП** се извършва по отношение на следните видове разходи за бизнеса, произхождащи от съответното задължение: финансови, съществени и административни.

Административните разходи за период от една година се определя съгласно общите правила на ръководството за определяне на административна (тежест) произхождаща от задължение за информиране. Към тях се добавят финансовите и съществените разходи по точки 2.3, 2.5.3, и 2.6., които се определят на годишна база въз основа на формуляра.

За целта на МСП-теста, администрацията съставител на нормативното задължение, идентифицира възможните разходи на предприятията въз основа на формуляра, както следва:

- 2.1 Начин на подаване на заявлението и документацията: *на едно гише, по електронен път; на адрес на компетентния орган, чрез друг компетентен орган, друго.*
- 2.2 Място на подаване: *териториална дирекция, община, едно гише, на адрес на административния орган (централно управление), друго.*

- 2.3 Размер и начин на заплащане на таксата: *определяне на размера на таксата (ако нормативното предложение не може да определи размера на таксата, се посочва нормативното основание и вида на таксата, въз основа на които ще се определи размера ѝ впоследствие); начин на заплащане – по банков път, POS-терминал, пощенски запис, каса, др.*
- 2.4 Срок за издаване и валидност на издаденото разрешение/удостоверени/лиценз;
- 2.5 Необходими документи:
- 2.5.1. Опис на изискваните документи и кратка обосновка на необходимостта от предоставянето им;
- 2.5.2. Компетентен орган, който ги издава (*агенция, министерство, община, междуведомствен съвет, други*);
- 2.5.3. Размер на таксата, която компетентния орган изисква за издаване на необходимите документи;
- 2.5.4. Срок за издаване на изисквания документ;
- 2.5.5. Валидност на изисквания документ;
- 2.5.6. Други специфични изисквания.
- 2.6 Съществени изисквания, произхождащи от задължението за адаптиране на продукта или услугата, или процеса на производство на продукта или услугата към определени стандарти – икономически, социални или екологични. Съществените изисквания могат да налагат разходи за закупуване на оборудване, поддържане на услуга, минимални изисквания за точка за контакт с потребителите (офис) или персонал, допълнително обучение и квалификация на персонала, допълнителна инвестиция и др.
В този смисъл, разходите могат да бъдат капиталови (еднократни) и оперативни (ежегодни). **Минималният бъдещ период**, за който се оценява въздействието върху МСП е от 3 до 10 години в зависимост от тежестта на задължението и стойността на съществените разходи
- 2.6.1. Оперативните разходи (могат да бъдат и променливи и фиксирани) са ежегодни разходи на предприятията, с които се гарантира изпълнението на изискването. Такива могат да бъдат например разходите поддържане на дистанционна връзка с НАП за ФУ с външен данъчен терминал или изискването за предоставяне на годишен доклад за опазване на околната среда по ЗООС и др.
- 2.6.2. Капиталови или инвестиционни разходи са еднократни разходи с които предприятията гарантират изпълнението на изискването.
За целите на съпоставянето на различните алтернативи, капиталовите разходи следва да бъдат представени като годишни по метода на нетната настояща стойност, по методите за амортизация (годишни амортизационни отчисления) или просто разделени по години за максимален период от 10 години.
- В зависимост от същността на разходите, административният орган следва да даде експертна оценка за общия обем на годишните разходи, произхождащи от съществени изисквания.**

Трябва да се има предвид, че размерът на съществените разходи може да бъде пропорционален на броя на предприятията или броя на обектите, към които е насочено изискването. В този случай, административният орган трябва да съобрази и представи експертна оценка на средния брой на обектите в едно предприятие, към които е насочено изискването.

Разходите по точки от 2.3, 2.5 и 2.6 се изчисляват за едно предприятие за 1 година.

Въз основа на събраната информация, административният орган дава експертна оценка за общия обем на годишните разходи – финансови, съществени и административни. Административният орган определя средните разходи на един зает, както и разходите за средно по размер предприятие в съответния идентифициран сектор/бранш (по икономическа дейност в клас, раздел или сектор) за съответното задължение.

Административният орган дава оценка за пропорционалността на разходите, които се извършват от големи, малки, средни и микро- предприятия за изпълнение на съответното задължение.

III. Оценка на алтернативните опции и мерки за редуциране на въздействието върху МСП.

При условие че анализът покаже нарастване на административния товар за предприятията, администрацията, съставител на предложението, разглежда възможни алтернативи и мерки за намаляване на тежестта върху предприятията.

За всеки отделен случай се разглеждат възможностите за намаляване на административния товар, като за всяка от подточките от Раздел II „Определяне на обхвата на задължението и измерване на въздействието върху МСП“ се дават разяснения по отношение на възможностите на административния орган да подобри начина и мястото на подаване на заявлението, да намали размера на таксите, срока за издаване и броя на необходимите документи.

Административният орган разглежда минимум следния набор от специфични мерки като алтернатива на предложените варианти:

1. Пълно или частично изключване от обхвата на задължението за МСП или микропредприятие;
2. Временно намаляване или изключване – например преходен период или по ниска честота на докладване при информационни задължения;
3. Намаляване на данъците или директна финансова помощ за компенсиране на разходите;
4. Намаляване на таксите – държавни и местни – особено когато таксата е фиксирана и представлява пропорционално значително по-висока тежест за малките и микропредприятията (изчислено въз основа на 1 зает например);
5. Опростяване на задълженията за докладване за МСП;
6. Специализирани информационни кампании, ръководства, обучения или специално обучени служители (helpdesk) в помощ на малкия бизнес.

ТЕСТ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП-ТЕСТ)

При висока степен на непропорционалност на разходите за изпълнение на задълженията между големите, МСП и микропредприятията, административният орган предприема специфични мерки за компенсиране и/или облекчаване на условията за МСП и особено микропредприятията.

За целите на настоящия текст:

Административен орган е органът - съставител на нормативното предложение, извършващ оценката на въздействие.

Компетентен орган е орган на държавната или местната власт, който издава административни документи, изисквани от административния орган - съставител на нормативното предложение.

DRAFT